

ENIGE KNELPUNTEN AANGAANDE VERJARING IN HET VERZEKERINGSRECHT
VRIJDAG 11 NOVEMBER 2016

ONDERWERPEN

- Recht vóór inwerkingtreding titel 7.17 BW
- Recht bij inwerkingtreding titel 7.17 BW
- Verjaringstermijn van artikel 7:942 lid 1 BW en de wijziging in 2010
- Stuitingsregeling van artikel 7:942 lid 2 en 3 BW en de wijziging in 2010
- Hoge Raad 26-02-2016 ECLI:NL:HR:2016:335
- Resterende knelpunten

RECHT VOOR INWERKINGTREDING

- Algemene verjaringsregeling zoals opgenomen in titel 3.11 BW
- Artikel 3:307 BW regelt een verjaringstermijn voor nakomingsvorderingen van 5 jaar vanaf opeisbaarheid
- Artikelen 3:316 en 3:317 BW regelen de stuiting
  - Instellen rechtsvordering
  - Schriftelijke aanmaning c.q. mededeling waarin ondubbelzinnig het recht op nakoming wordt voorbehouden
- Regelend recht
- Enige beperking artikel 6:236 sub g BW (zwarte lijst)
  - Verjaringstermijnen van korter dan een jaar zijn vernietigbaar
- Polisvoorwaarden kenden vaak verjarings- en/of vervaltermijnen van een jaar

INVOERING TITEL 7.17 BW

- Artikel 7:942 BW (2006)

  *(1) "Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van **drie jaren** na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde **met de opeisbaarheid daarvan bekend is** geworden. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij **verzekering tegen aansprakelijkheid** niet voordat **zes maanden** zijn verstreken **nadat de vordering waartegen de verzekering dekking** verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervaltermijn **is ingesteld**.*

  *(2) De verjaring wordt **gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt**. Een **nieuwe verjaringstermijn** begint te lopen met de aanvang van de dag, volgend op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak **erkent**, hetzij bij aangetekende brief ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak **af te wijzen** onder eveneens ondubbelzinnige vermelding van het in lid 3 vermelde gevolg.*

  *(3) In geval van **afwijzing** verjaart de rechtsvordering door verloop **van zes maanden**."*

- Algemene verjaringsregeling voor verzekeringsovereenkomsten
- Dwingend recht
  - Geen kortere termijnen
  - Geen vervaltermijnen
  - Artikel 7:985 BW geeft nog een specifieke regeling voor levensverzekeringen (5 jaar na opeisbaarheid) → is regelend recht

    → begrensd door artikel 7:942 BW dat in de algemene titel is opgenomen.

VERJARINGSTERMIJN VAN LID 1 (OUD)

"*Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van **drie jaren** na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde **met de opeisbaarheid daarvan bekend is** geworden. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij **verzekering tegen aansprakelijkheid** niet voordat **zes maanden** zijn verstreken **nadat de vordering waartegen de verzekering dekking** verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervaltermijn **is ingesteld**.*"

- Verjaringstermijn → 3 jaar
- Aanvangsmoment → bekendheid met opeisbaarheid
- Speciaal aanvangsmoment voor aansprakelijkheidsverzekeringen
  - 6 maanden na instellen van verzekerde vordering
  - Bleek overbodig omdat 3-jaarstermijn niet eerder aanving
  - Wel behoefte aan aparte stuitingsregeling
  - In 2010 tweede zin lid 1 geschrapt en specifieke stuitingsregeling opgenomen in 7:942 lid 3 (nieuw)

"*Bij verzekering tegen aansprakelijkheid wordt de verjaring in afwijking van lid 2, eerste zin, gestuit door iedere onderhandeling tussen de verzekeraar en de tot uitkering gerechtigde of de benadeelde. In dat geval begint een nieuwe verjaringstermijn van drie jaren te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij ondubbelzinnig aan degene met wie hij onderhandelt en, indien deze een ander is, aan de tot uitkering gerechtigde heeft medegedeeld dat hij de onderhandelingen afbreekt.*"

STUITINGSREGELING VAN LID 2 EN LID 3 (OUD)

*"(2) De verjaring wordt **gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt**. Een **nieuwe verjaringstermijn** begint te lopen met de aanvang van de dag, volgend op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak **erkent**, hetzij bij aangetekende brief ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak **af te wijzen** onder eveneens ondubbelzinnige vermelding van het in lid 3 vermelde gevolg.*

*(3) In geval van **afwijzing** verjaart de rechtsvordering door verloop **van zes maanden**."*

- Stuiting → schriftelijke mededeling met aanspraak op uitkering
- Duurstuiting → pas nieuwe verjaring
  - Na erkenning → nieuwe verjaringstermijn van 3 jaar
  - Na afwijzing → nieuwe verjaringstermijn van 6 maanden vermits aangetekend met verwijzing naar verjaring

STUITINGSREGELING VAN LID 2 EN LID 3

Vragen:

- Hoe moet deze nieuwe termijn van 3 jaar / 6 maanden worden gestuit?
- Welke verjaringstermijn gaat na die stuiting lopen?

NIEUWE TERMIJN NA ERKENNING OF AFWIJZING?

- Algemene verjaringsregeling van titel 3.11 BW?
  - Stuiting van artikelen 3:316 en 3:317 BW (rechtsvordering of aanmaning)
  - Nieuwe termijn van 3 jaar of 6 maanden dus geen duurstuiting

Of

- De specifieke regeling van artikel 7:942 lid 2 en 3 BW?
  - Schriftelijke mededeling met aanspraak op uitkering
  - Duurstuiting tot erkenning of afwijzing conform lid 2 en 3.

MENINGEN

- Algemene verjaringsregeling
  - Wetgever

    “Bij erkenning bedraagt de nieuwe verjaringstermijn ingevolge artikel 3:319 lid 2 BW weer drie jaren; bij afwijzing ingevolge artikel 7:942 lid 3 BW zes maanden. Deze korte verjaringstermijn van zes maanden kan door bijvoorbeeld een schriftelijke aanmaning in de zin van artikel 3:317 BW weer worden gestuit.” (Kamerstukken II, 2007/08, 31 518, nr. 3).

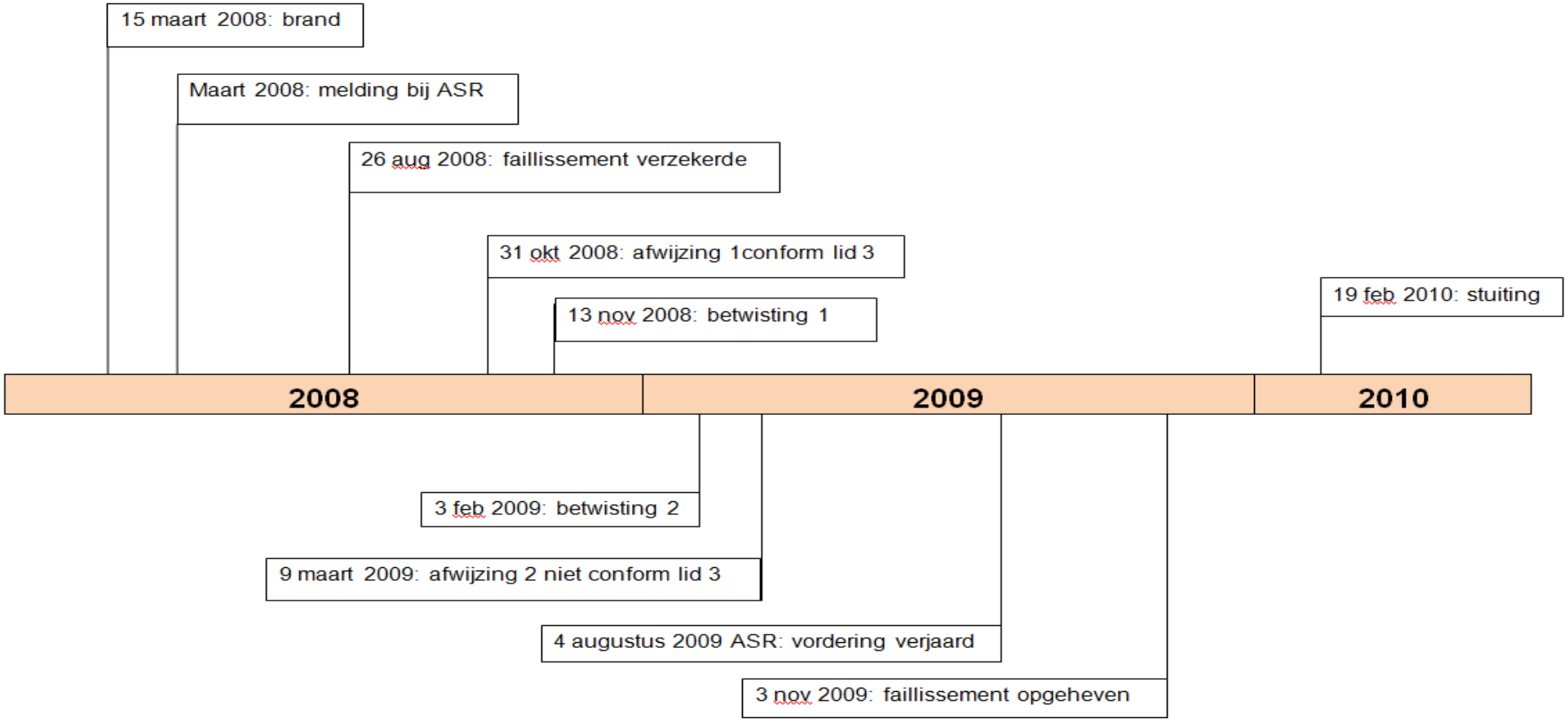
    “*Deze korte verjaringstermijn van zes maanden kan door onder meer een schriftelijke aanmaning in de zin van artikel 3:317 BW worden gestuit. De verzekerde die zich niet kan vinden in de afwijzing is dan wel genoodzaakt om iedere zes maanden opnieuw te stuiten teneinde zijn rechten veilig te stellen (zie wederom artikel 3:319 lid 2 BW).”* (*Kamerstukken II*, vergaderjaar 2008/09, 32 038, nr. 3).

  - Schrijvers:
    - F. Stadermann, ‘Het verjaringsregime van 7.17 NBW en de gevolgen voor de bestaande polisvoorwaarden’ in: *AV&S* 2002, pag. 191;
    - M.L. Hendrikse, ‘Enkele kritische opmerkingen over de verjaringsregeling in het nieuwe verzekeringsrecht’, *NTHR* 2005, p. 177;
    - N. Frenk, ‘Aansprakelijkheid, verzekering en verjaring’, in: De Wansink bundel ‘Van draden en daden’, Deventer: Kluwer 2006, p. 249;
    - J.W.L.M. ten Braak, ‘Verjaring’, in: *Nieuw verzekeringsrecht praktisch belicht*, Deventer: Kluwer 2008, p. 287;
    - B.M. Jonk-van Wijk en J.T. Kool, ‘Verjaring’, in: *Bespiegelingen op 10 jaar ‘nieuw’ verzekeringsrecht*, Deventer: Kluwer 2015, p. 227-228.

  - Feitenrechters:
    - Rb. Rotterdam 8 juli 2009, ECLI:NL:RBROT:2009:BJ3286, r.o. 5.3;
    - Hof ’s-Hertogenbosch 2 april 2013, ECLI:NL:GHSHE:2013:BZ6729, r.o. 4.7.

- Specifieke verjaringsregeling
  - P.J.M. Drion, Het nieuwe verzekeringsrecht Titel 7.17 BW belicht, Kluwer 2005, pag 92;
  - Asser/Clausing & Wansink 5-VI 2007/248;
  - Hoge Raad 26-02-2016 ECLI:NL:HR:2016:335.

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 - FEITEN

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 - EERSTE AANLEG

Rechtbank Utrecht verwerpt beroep op verjaring ASR

“De rechtbank volgt ASR niet in haar stelling dat op het moment van stuiting een nieuwe verjaringstermijn is gaan lopen op basis van de algemene verjaringsregels uit boek 3 BW en wijkt daarmee af van de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 8 juli 2009 (LJN: BJ3286), aangezien voor de verjaring in het verzekeringsrecht in artikel 7:942 lid 2 BW specifiek is bepaald dat de verjaringstermijn pas begint te lopen op de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent dan wel afwijst onder vermelding van de verjaringstermijn van zes maanden”. (rov. 4.2)

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 – HOGER BEROEP

Hof Arnhem-Leeuwarden vernietigt tussenuitspraak en verwijst de zaak terug

Art. 7:942 lid 2, tweede zin, (oud) BW vereist voor de aanvang van de in lid 3 bedoelde verjaringstermijn dat de verzekeraar bij aangetekende brief ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak af te wijzen onder eveneens ondubbelzinnige vermelding van het in lid 3 vermelde gevolg, inhoudende dat de rechtsvordering door verloop van zes maanden verjaart. **Indien de verzekeraar aan deze eis eenmaal heeft voldaan en de verjaringstermijn van zes maanden van toepassing wordt, zijn verder de normale regels van titel 11 van boek 3 BW van toepassing** (samenvatting rov. 4.4 en 4.5).

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 – CONCLUSIE A-G

A-G Timmerman concludeert tot verwerping beroep op grond van

- Parlementaire geschiedenis art. 7:942 lid 3 BW (oud) en art. 7:942 lid 2 BW (nieuw)
- Uitspraken van o.a. Rechtbank Rotterdam en Hof den Bosch waaruit volgt dat na beslissing van verzekeraar ex artikel 7:942 lid 2 BW de algemene verjaringsregeling van titel 11 boek 3 BW van toepassing is
- Literatuur (o.a. Stadermann, Hendrikse, Frenk en Jonk-van Wijk/Kool)

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 – ARREST (1)

De Hoge Raad:

- Wijst beroep op verjaring af
- Na afwijzing geldt artikel 7:942 lid 2 en 3 BW
- Argumenten

  → bewoordingen artikel (‘algemeen en zonder voorbehoud’)

  → wetsgeschiedenis en strekking artikel (bescherming verzekerde)

  → systeem van de wet

HOGE RAAD 26 FEBRUARI 2016 – ARREST (2)

Hoge Raad bespreekt ook wetsgeschiedenis die aan het oordeel van het Hof en de AG ten grondslag ligt:

Deze uitleg is niet dwingend:

*"Deze uitleg van het hiervoor in 3.9.1 vermelde citaat uit de wetsgeschiedenis is echter **niet dwingend**. Dat is reeds het geval omdat met deze passage slechts is bedoeld te motiveren waarom een lopende verjaring (ook) kan worden gestuit door een schriftelijke aanmaning. Niet blijkt dat zij de verdergaande strekking heeft dat, na een eerste afwijzing door de verzekeraar overeenkomstig art. 7:942 lid 2 (oud) BW, de gevolgen van een volgende stuitingshandeling niet meer door (de tweede zin van) dat artikellid, maar door de algemene verjaringsregeling van titel 3.11 BW worden beheerst. Als ook dit laatste was bedoeld, had het voor de hand gelegen dat uitdrukkelijk te regelen, of dat in de toelichting te vermelden."*

CONCLUSIE

Wat betekent dit voor het nieuwe artikel 7:942 lid 2 BW

“De verjaring wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn van drie jaren begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraar hetzij de aanspraak erkent, hetzij ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak af te wijzen.”

- 6 maandentermijn bestaat niet meer omdat titel 3.11 BW zou gelden
- Hoe stuiten 3-jaarstermijn en welke termijn gaat dan lopen?
  - Titel 3.11 BW?
  - Artikel 7:942 lid 2 BW?

VOOR DE LIEFHEBBERS

B.M. Jonk-van Wijk en J.T. Kool, “Verjaring”
in: N. van Tiggele e.a. (red.), *Bespiegelingen op 10 jaar ‘nieuw’ verzekeringsrecht* (VR4).

B.M. Jonk- van Wijk en C. de Rond, ‘Tien jaar verjaring bij schade- en Sommenverzekeringen’, *TAV* 2016/161 (afl. 6).

